

ZAKON

O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZAŠTITI PRAVA NA SUĐENJE U RAZUMNOM ROKU

Član 1.

U Zakonu o zaštiti prava na suđenje u razumnom roku („Službeni glasnik RS”, broj 40/15) u članu 1. posle stava 3. dodaje se stav 4. koji glasi:

„Ovaj zakon ne primenjuje se na stečajne i izvršne postupke koji se vode radi namirenja priznatih ili utvrđenih potraživanja u kojima je stečajni, odnosno izvršni dužnik preduzeće sa većinskim društvenim ili državnim kapitalom.”

Član 2.

U članu 7. posle stava 1. dodaju se novi st. 2 – 4. koji glase:

„Punomoćniku stranke koji je ovlašćen da preuzima sve radnje u postupku čije se ubrzavanje traži nije potrebno posebno punomoćje za podnošenje prigovora.

Ako je punomoćnik stranke ovlašćen da preuzima samo pojedine radnje u postupku u koje ne spada podnošenje pravnih sredstava za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku, dužan je da uz prigovor dostavi posebno punomoćje za njegovo podnošenje.

Ako se posumnja da je nastupio neki od zakonom propisanih razloga za prestanak punomoćja, sud će obrazloženim rešenjem protiv koga nije dozvoljena posebna žalba naložiti punomoćniku da dostavi posebno punomoćje za podnošenje prigovora, u roku od osam dana od dana dostavljanja rešenja, uz upozorenje da se u suprotnom prigovor odbacuje kao nedozvoljen.”

Dosadašnji st. 2 – 4. postaju st. 5 – 7.

Član 3.

U članu 8. stav 2. menja se i glasi:

„Prigovor se odbacuje ako odsustvo nekog obaveznog elementa prigovora onemogućava da se po njemu postupa, ako je prigovor podnelo neovlašćeno lice, ako je preuranjen ili ako je podnet posle okončanja postupka. Protiv rešenja o odbacivanju prigovora nije dozvoljena žalba.”

Član 4.

U članu 10. posle stava 2. dodaje se novi stav 3. koji glasi:

„Stranka čiji je prigovor usvojen ima pravo na naknadu troškova postupka po prigovoru.”

Dosadašnji stav 3. postaje stav 4.

Član 5.

Naziv člana 11. menja se i glasi:

„Sadržina rešenja kojim se odlučuje o prigovoru i nalozi sudiji”.

Član 6.

U članu 12. stav 1. reči: „neposredno višem” zamenjuju se rečju: „glavnom”.

U stavu 2. reči: „Neposredno viši” zamenjuju se rečju: „Glavni”.

Član 7.

U članu 13. posle stava 2. dodaju se novi st. 3. i 4. koji glase:

„Poverilac kojem je dosuđena i isplaćena naknada imovinske štete u visini zahtevanog potraživanja, nema pravo na podnošenje novog prigovora koji se vodi radi namirenja istog potraživanja.

U slučaju iz stava 3. ovog člana sud odbacuje prigovor.”.

Dosadašnji st. 3. i 4. postaju st. 5. i 6.

U stavu 6. posle reči: „novi prigovor” dodaju se zapeta i reči: „izuzev u slučaju iz stava 3. ovog člana”.

Član 8.

U članu 14. stav 2. reči: „neposredno viši” zamenjuju se rečju: „glavni”.

Posle stava 2. dodaje se novi stav 3. koji glasi:

„Žalba može da se podnese i ako predsednik suda u rešenju kojim je usvojio prigovor i utvrdio povredu prava na suđenje u razumnom roku nije odredio rok za preduzimanje procesnih radnji koje delotvorno ubrzavaju postupak.”

Dosadašnji stav 3. postaje stav 4.

Član 9.

U članu 15. stav 3. reči: „(član 14. stav 2)” zamenjuju se rečima: „(član 14. st. 2. i 3)”.

U stavu 3. tačka 1) reči: „neposredno viši” zamenjuju se rečju: „glavni”.

Posle tačke 2) dodaje se tačka 2a) koja glasi:

„2a) od dana kada je stranka primila rešenje – ako se žalba podnosi zato što predsednik suda nije odredio rok u kom se naložene procesne radnje moraju preduzeti;”

U tački 3) reči: „neposredno viši” zamenjuju se rečju: „glavni”.

Član 10.

U članu 16. stav 3. reč: „kasacioni” i reč: „kasacionog” brišu se.

Član 11.

U članu 18. stav 2. posle reči: „nadležnom” dodaje se reč: „glavnom”.

Član 12.

Član 19. menja se i glasi:

„Član 19.

Predsednik neposredno višeg suda koji preinači prvostepeno rešenje o odbijanju prigovora podnetog zato što stranka smatra da je njeno pravo povredio javni tužilac, i utvrdi povredu, dostavlja svoje rešenje neposredno višem glavnom javnom tužiocu od onog glavnog javnog tužioca kome se dostavlja rešenje predsednika suda o usvajanju prigovora (član 12. stav 1).

Istom glavnom javnom tužiocu predsednik neposredno višeg suda dostavlja žalbu i rešenje o usvajanju žalbe zato što predsednik suda nije o prigovoru odlučio u roku od dva meseca od prijema prigovora, ili zato što glavni javni tužilac nije doneo obavezno uputstvo, ili zato što neposredno viši glavni javni tužilac nije javnom tužiocu naložio procesne radnje koje delotvorno ubrzavaju postupak, ili zato što javni tužilac nije preduzeo naložene procesne radnje u roku koji mu je određen.

Glavni javni tužilac kome je predsednik neposredno višeg suda dostavio svoje rešenje ima ista prava i obaveze kao glavni javni tužilac kome je predsednik suda dostavio rešenje o usvajanju prigovora (član 12. stav 2).”.

Član 13.

U članu 20. posle stava 1. dodaje se novi stav 2. koji glasi:

„U postupku po žalbi primenjuju se odredbe člana 7. st. 2 – 4. i člana 10. stav 3. ovog zakona.”.

Dosadašnji st. 2 – 4. postaju st. 3 – 5.

U stavu 5. posle reči: „Nadležni” dodaje se reč: „glavni”.

Član 14.

U članu 28. stav 1. reči: „mesno je nadležan” zamenjuju se rečima: „isključivo je mesno nadležan”.

Stav 2. menja se i glasi:

„Ako tužilac nema prebivalište, boravište ili sedište u Republici Srbiji, isključivo je mesno nadležan osnovni sud koji ima sedište u mestu sedišta suda koji je utvrdio povredu prava na suđenje u razumnom roku, a ako tih sudova ima dva ili više tužba se može podneti bilo kom od tih sudova.”

Član 15.

U članu 32. posle stava 1. dodaju se st. 2. i 3. koji glase:

„Rok za dobrovoljnu isplatu novčanog obeštećenja i naknade imovinske štete iz stava 1. ovog člana je četiri meseca od dana pravnosnažnosti presude.

U postupku namirenja novčanog obeštećenja i naknade imovinske štete ne primenjuje se član 368. Zakona o parničnom postupku i član 300. st. 5. i 6. Zakona o izvršenju i obezbeđenju.”

Član 16.

Prigovor radi ubrzavanja stečajnog ili izvršnog postupka iz člana 1. ovog zakona po kojem nije doneta odluka do dana stupanja na snagu ovog zakona, smatra se ustavnom žalbom.

Žalba protiv rešenja kojim je odbijen prigovor iz stava 1. ovog člana po kojoj nije doneta odluka do dana stupanja na snagu ovog zakona, smatra se ustavnom žalbom.

Tužba za novčano obeštećenje koja je podneta u vezi sa povredom prava na suđenje u razumnom roku u stečajnom ili izvršnom postupku iz člana 1. ovog zakona po kojoj nije doneta prvostepena odluka do dana stupanja na snagu ovog zakona, smatra se ustavnom žalbom.

Tužba za naknadu imovinske štete koja je podneta u vezi sa povredom prava na suđenje u razumnom roku u stečajnom ili izvršnom postupku iz člana 1. ovog zakona po kojoj nije doneta prvostepena odluka do dana stupanja na snagu ovog zakona, smatra se ustavnom žalbom.

Sudovi su dužni da u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona sve nerešene predmete iz st. 1 – 4. ovog člana dostave Ustavnom sudu na dalji postupak i odlučivanje i da o tome obaveste podnosioca prigovora.

Član 17.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

OBRAZLOŽENJE

I. USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u članu 97. stav 1. tačka 2. Ustava Republike Srbije kojim je propisano da Republika Srbija uređuje i obezbeđuje ostvarivanje i zaštitu sloboda i prava građana; ustavnost i zakonitost; postupak pred sudovima i drugim državnim organima; odgovornost i sankcije za povredu sloboda i prava građana utvrđenih Ustavom i za povredu zakona, drugih propisa i opštih akata; amnestije i pomilovanja za krivična dela.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Evropski sud za ljudska prava je u presudi u predmetu *Kačapor i druge podnositeljke protiv Srbije* (broj predstavki 2269/06, 3041/06, 3042/06, 3043/06, 3045/06 i 3046/06 od 7. jula 2008. godine) ustanovio praksu i zauzeo stavove koji su primenjeni u kasnijim istovetnim i bitno sličnim predmetima koji su razmatrani u tom sudu protiv Republike Srbije, a koji se odnose na neizvršenje domaćih odluka u kojima je dužnik društveno preduzeće, preduzeće kontrolisano od strane države, odnosno subjekti koji ne uživaju „dovoljnu institucionalnu i poslovnu nezavisnost od države”. Prema stavovima zauzetim u ovom predmetu, Republika Srbija je ta koja snosi odgovornost za isplatu neizmirenih obaveza društvenih preduzeća utvrđenih pravnosnažnim domaćim odlukama za potraživanja iz radnih odnosa, i to bez obzira da li je reč o preduzeću koje je sa pretežnim delom društvenog kapitala ili je preduzeće bilo u potpunom društvenom vlasništvu. Pored toga, Evropski sud za ljudska prava je u presudi *Kačapor* zauzeo stav da je obaveza države da osigura da se na vreme izvršavaju odluke protiv njenih organa ili tela ili preduzeća koja su u njenom vlasništvu ili pod njenom kontrolom, pri čemu nedostatak sredstava ne može biti izgovor za njihovo neizvršavanje.

Nakon donošenja presude *Kačapor*, Evropski sud za ljudska prava je u većem broju presuda i odluka donetih protiv Republike Srbije u istoj vrsti predmeta istakao potrebu da se na nacionalnom nivou uspostavi delotvorni pravni lek za ubrzanje postupka radi namirenja priznatih ili utvrđenih potraživanja u kojima je stečajni, odnosno izvršni dužnik preduzeće sa većinskim društvenim ili državnim kapitalom.

Evropski sud za ljudska prava ukazao je na vezanost prava na pravično suđenje iz člana 6. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i prava na delotvorni pravni lek iz člana 13. Evropske konvencije, smatrajući da odredba člana 13. ove konvencije jemči delotvorni pravni lek pred nacionalnim vlastima zbog kršenja prava iz člana 6. stav 1. Evropske konvencije u pogledu zaštite prava stranke na suđenje u razumnom roku, kao i prava na imovinu iz člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju.

Jasno izraženi stav Evropskog suda za ljudska prava u brojnim presudama i odlukama donetim protiv Republike Srbije, ali i protiv drugih država, kao i poštovanje principa supsidijarnosti konvencijskog sistema, ukazuje da je potrebno da se na nacionalnom nivou uspostavi delotvorni pravni lek za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku. Izmena Zakona o zaštiti prava na suđenje u razumnom roku je neophodna u cilju efikasnijeg sprovođenja postupka sudske zaštite prava na suđenje u razumnom roku u stečajnim i izvršnim postupcima radi namirenja priznatih ili utvrđenih potraživanja u kojima je stečajni, odnosno izvršni dužnik preduzeće sa većinskim društvenim ili državnim kapitalom, jer su se dosadašnja pravna sredstva za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku u ovim postupcima (prigovor radi ubrzanja postupka, žalba protiv rešenja kojim je odbijen prigovor, tužba za novčano obeštećenje, tužba za naknadu imovinske štete) pokazala kao nedovoljno delotvorna.

Dokaz tome je, pored ostalog, stalni porast broja predstavki iz ove vrste predmeta pred Evropskim sudom za ljudska prava, a koji su, po pravilu, okončani zaključivanjem prijateljskih poravnanja pred Evropskim sudom za ljudska prava.

Na osnovu člana 46. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, postupak izvršenja presuda i odluka u grupi predmeta *Kačapor i druge protiv Srbije* (predstavka broj 2269/06 i dr.), a koja se tiče neizvršenja domaćih odluka donetih protiv preduzeća sa pretežnim državnim, odnosno društvenim kapitalom, nalazi se u pojačanom nadzoru od strane Komiteta ministara Saveta Evrope. U poslednjoj odluci Komiteta ministara Saveta Evrope u grupi predmeta *Kačapor i druge protiv Srbije* sa 1451. sastanka, koji je održan u periodu od 6. do 8. decembra 2022. godine, Komitet ministara je, najpre, konstatovao da se ova grupa predmeta, između ostalog, tiče dugoročnog kompleksnog problema neizvršenja, odnosno odloženog izvršenja sudskih odluka donetih protiv ovih preduzeća. Komitet ministara je, zatim, u delu koji se tiče opštih mera, u tački 5. konstatovao da je Republika Srbija usvojila strategiju za izvršenje spornih odluka putem donošenja Zakona o zaštiti prava na suđenje u razumnom roku iz 2015. godine. Međutim, Komitet ministara je, u tački 6. Odluke naglasio da i dalje postoji više spornih pitanja koje je potrebno rešiti, uključujući i visok procenat odbijanja i odbacivanja pravnih lekova u stečajnom postupku (po predmetnom Zakonu o zaštiti prava na suđenje u razumnom roku), a što sprečava izvršenje odluka. U tački 7. Odluke, Komitet ministara je pozvao „vlasti da prioritarno razmisle o ovim tačkama i daju informacije Komitetu ministara Saveta Evrope o tome koje su dalje mere predviđene kako bi se ovi prijavljeni nedostaci prevazišli”.

Sa druge strane, Evropski sud za ljudska prava je u ranije donetim odlukama (*Marinković protiv Srbije*, broj predstavke 5353/11, od 29. januara 2013. godine i *Ferizović protiv Srbije*, broj predstavke 65713/13, od 26. novembra 2013. godine) konstatovao da je ustavna žalba bila delotvorno pravno sredstvo za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku (kao i prava na imovinu) u ovoj grupi predmeta.

Iz navedenih razloga, neophodno je izmeniti i dopuniti Zakon o zaštiti prava na suđenje u razumnom roku, kako bi ponovnim propisivanjem ustavne žalbe kao delotvornog pravnog leka, bila obezbeđena zaštita poverilaca u izvršnim postupcima po odlukama koje su donete protiv preduzeća sa pretežnim društvenim ili državnim kapitalom, kao i u stečajnim postupcima u kojima su ova preduzeća stečajni dužnici. U tom smislu, a i po stavovima Evropskog suda za ljudska prava i preporukama Komiteta ministara, izrađene su odgovarajuće izmene i dopune Zakona o zaštiti prava na suđenje u razumnom roku, a u cilju poštovanja principa supsidijarnosti i smanjenja broja predstavki pred Evropskim sudom za ljudska prava koje se odnose na predmetne sudske postupke.

III. OBJAŠNENJA OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH REŠENJA

Članom 1. Predloga zakona predviđeno je da se ovaj zakon ne primenjuje na stečajne i izvršne postupke koji se vode radi namirenja priznatih ili utvrđenih potraživanja u kojima je stečajni, odnosno izvršni dužnik preduzeće sa većinskim društvenim ili državnim kapitalom.

Članom 2. Predloga zakona predviđeno je da se punomoćniku stranke koji je ovlašćen da preduzima sve radnje u postupku čije se ubrzanje traži nije potrebno posebno punomoćje za podnošenje prigovora. Ako je punomoćnik stranke ovlašćen da preduzima samo pojedine radnje u postupku u koje ne spada podnošenje pravnih sredstava za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku, dužan je da uz prigovor dostavi posebno punomoćje za njegovo podnošenje. Ako se posumnja da je nastupio neki od zakonom propisanih razloga za prestanak punomoćja, sud će obrazloženim rešenjem protiv koga nije dozvoljena posebna žalba naložiti punomoćniku da dostavi

posebno punomoćje za podnošenje prigovora, u roku od osam dana od dana dostavljanja rešenja, uz upozorenje da se prigovor odbacuje kao nedozvoljen.

Članom 3. Predloga zakona predviđeno je da se prigovor odbacuje ako odsustvo nekog obaveznog elementa prigovora onemogućava da se po njemu postupa, ako je prigovor podnelo neovlašćeno lice, ako je preuranjen ili ako je podnet posle okončanja postupka, kao i da žalba protiv rešenja o odbacivanju prigovora nije dozvoljena.

Članom 4. Predloga zakona predviđeno je da stranka čiji je prigovor usvojen ima pravo na naknadu troškova postupka po prigovoru.

Članom 5. Predloga zakona predviđena je preciziranje naziva člana 11. Zakona o zaštiti prava na suđenje u razumnom roku.

Članom 6. Predloga zakona vrši se usklađivanje člana 12. Zakona o zaštiti prava na suđenje u razumnom roku sa Aktom o promeni Ustava Republike Srbije i Zakonom o javnom tužilaštvu.

Članom 7. Predloga zakona predviđeno je da poverilac kojem je dosuđena i isplaćena naknada imovinske štete u visini zahtevanog potraživanja, nema pravo na podnošenje novog prigovora koji se vodi radi namirenja istog potraživanja. U tom slučaju sud odbacuje prigovor.

Članom 8. Predloga zakona predviđeno je da žalba može da se podnese i ako predsednik suda u rešenju kojim je usvojio prigovor i utvrdio povredu prava na suđenje u razumnom roku nije odredio rok za preduzimanje procesnih radnji koje delotvorno ubrzavaju postupak. Takođe, vrši se usklađivanje člana 14. Zakona o zaštiti prava na suđenje u razumnom roku sa Aktom o promeni Ustava Republike Srbije i Zakonom o javnom tužilaštvu.

Članom 9. Predloga zakona precizira se rok za podnošenje žalbe stranke koja ima pravo na žalbu ako je prigovor usvojen. Žalba se podnosi u roku od osam dana od dana kada je stranka primila rešenje – ako se žalba podnosi zato što predsednik suda nije odredio rok u kom se naložene procesne radnje moraju preduzeti. Pored toga, vrši se usklađivanje člana 15. Zakona o zaštiti prava na suđenje u razumnom roku sa Aktom o promeni Ustava Republike Srbije i Zakonom o javnom tužilaštvu.

Članom 10. Predloga zakona vrši se usklađivanje člana 16. Zakona o zaštiti prava na suđenje u razumnom roku sa Aktom o promeni Ustava Republike Srbije i Zakonom o uređenju sudova.

Odredbama čl. 11. i 12. Predloga zakona vrši se usklađivanje čl. 18. i 19. Zakona o zaštiti prava na suđenje u razumnom roku sa Aktom o promeni Ustava Republike Srbije i Zakonom o javnom tužilaštvu.

Članom 13. Predloga zakona predviđeno je da se u postupku po žalbi primenjuju odredbe člana 7. st. 2 – 4. i člana 10. stav 3. Zakona o Zaštiti prava na suđenje u razumnom roku kojim se uređuje postupak po prigovoru i naknada troškova u postupku po prigovoru. Pored toga vrši se usklađivanje člana 20. Zakona o zaštiti prava na suđenje u razumnom roku sa Aktom o promeni Ustava Republike Srbije i Zakonom o javnom tužilaštvu.

Članom 14. Predloga zakona precizira se stvarna i mesna nadležnost za vođenje postupka za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku.

Članom 15. Predloga zakona određuje se rok za dobrovoljnu isplatu novčanog obeštećenja i naknade imovinske štete i isključuje se primena određenih odredaba zakona koji uređuju parnični i izvršni postupak.

Član 16. Predloga zakona predviđeno je da se prigovor radi ubrzavanja stečajnog ili izvršnog postupka iz člana 1. ovog zakona po kojem nije doneta odluka do dana stupanja na snagu ovog zakona, smatra ustavnom žalbom. Žalba protiv rešenja kojim je odbijen prigovor iz stava 1. ovog člana po kojoj nije doneta odluka do dana stupanja na snagu ovog zakona, smatra se ustavnom žalbom. Tužba za novčano obeštećenje koja je podneta u vezi sa povredom prava na suđenje u razumnom roku u stečajnom ili izvršnom postupku iz člana 1. ovog zakona po kojoj nije doneta prvostepena odluka do dana stupanja na snagu ovog zakona, smatra se

ustavnom žalbom. Tužba za naknadu imovinske štete koja je podneta u vezi sa povredom prava na suđenje u razumnom roku u stečajnom ili izvršnom postupku iz člana 1. ovog zakona po kojoj nije doneta prvostepena odluka do dana stupanja na snagu ovog zakona, smatra se ustavnom žalbom. Sudovi su dužni da u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona sve nerešene predmete iz st. 1 – 4. ovog člana dostave Ustavnom sudu na dalji postupak i odlučivanje i da o tome obaveste podnosioca prigovora.

Članom 17. Predloga zakona predviđeno je njegovo stupanje na snagu.

IV. PROCENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA POTREBNIH ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nije potrebno obezbediti dodatna sredstva u budžetu Republike Srbije.

PREGLED ODREDBA ZAKONA O ZAŠTITI PRAVA NA SUĐENJE U RAZUMNOM ROKU KOJE SE MENJAJU, ODNOSNO DOPUNJUJU

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet i svrha zakona

Član 1.

Ovim zakonom uređuje se zaštita prava na suđenje u razumnom roku.

Svrha ovog zakona jeste da pruži sudsku zaštitu prava na suđenje u razumnom roku i time predupredi nastajanje povreda prava na suđenje u razumnom roku.

Sudska zaštita prava na suđenje u razumnom roku uključuje i istragu koju u krivičnom postupku sprovodi javni tužilac.

OVAJ ZAKON NE PRIMENJUJE SE NA STEČAJNE I IZVRŠNE POSTUPKE KOJI SE VODE RADI NAMIRENJA PRIZNATIH ILI UTVRĐENIH POTRAŽIVANJA U KOJIMA JE STEČAJNI, ODNOSNO IZVRŠNI DUŽNIK PREDUZEĆE SA VEĆINSKIM DRUŠTVENIM ILI DRŽAVNIM KAPITALOM.

Podnošenje prigovora i postupak po prigovoru

Član 7.

Stranka podnosi prigovor sudu koji vodi postupak ili sudu pred kojim se vodi postupak ako smatra da je javni tužilac povredio njeno pravo.

PUNOMOĆNIKU STRANKE KOJI JE OVLAŠĆEN DA PREDUZIMA SVE RADNJE U POSTUPKU ČIJE SE UBRZAVANJE TRAŽI NIJE POTREBNO POSEBNO PUNOMOĆJE ZA PODNOŠENJE PRIGOVORA.

AKO JE PUNOMOĆNIK STRANKE OVLAŠĆEN DA PREDUZIMA SAMO POJEDINE RADNJE U POSTUPKU U KOJE NE SPADA PODNOŠENJE PRAVNIH SREDSTAVA ZA ZAŠTITU PRAVA NA SUĐENJE U RAZUMNOM ROKU, DUŽAN JE DA UZ PRIGOVOR DOSTAVI POSEBNO PUNOMOĆJE ZA NJEGOVO PODNOŠENJE.

AKO SE POSUMNJA DA JE NASTUPIO NEKI OD ZAKONOM PROPISANIH RAZLOGA ZA PRESTANAK PUNOMOĆJA, SUD ĆE OBRAZLOŽENIM REŠENJEM PROTIV KOGA NIJE DOZVOLJENA POSEBNA ŽALBA NALOŽITI PUNOMOĆNIKU DA DOSTAVI POSEBNO PUNOMOĆJE ZA PODNOŠENJE PRIGOVORA, U ROKU OD OSAM DANA OD DANA DOSTAVLJANJA REŠENJA, UZ UPOZORENJE DA SE U SUPROTNOM PRIGOVOR ODBACUJE KAO NEDOZVOLJEN.

Postupak po prigovoru vodi predsednik suda, koji i odlučuje o prigovoru. Godišnjim rasporedom poslova on može odrediti jednog sudiju ili više sudija da pored njega vode postupak i odlučuju o prigovorima.

Usmena rasprava se ne održava, a na ostala pitanja shodno se primenjuje zakon kojim se uređuje vanparnični postupak.

Predsednik suda dužan je da odluči o prigovoru u roku od dva meseca od dana prijema prigovora.

Odlučivanje o prigovoru bez ispitnog postupka

Član 8.

Predsednik suda rešenjem odbacuje ili odbija prigovor bez ispitnog postupka, ili vodi ispitni postupak.

~~Prigovor se odbacuje ako odsustvo nekog obaveznog elementa prigovora onemogućava da se po njemu postupa, zatim ako je prigovor podnelo neovlašćeno lice, ili ako je preuranjen. Protiv rešenja o odbacivanju prigovora nije dozvoljena žalba.~~

PRIGOVOR SE ODBACUJE AKO ODSUSTVO NEKOG OBAVEZNOG ELEMENTA PRIGOVORA ONEMOGUĆAVA DA SE PO NJEMU POSTUPA, AKO JE PRIGOVOR PODNELO NEOVLAŠĆENO LICE, AKO JE PREURANJEN ILI AKO JE PODNET POSLE OKONČANJA POSTUPKA. PROTIV REŠENJA O ODBACIVANJU PRIGOVORA NIJE DOZVOLJENA ŽALBA.

Prigovor se odbija bez ispitnog postupka ako je, s obzirom na trajanje postupka koje je navedeno u prigovoru, očigledno neosnovan.

Odlučivanje o prigovoru posle ispitnog postupka

Član 10.

Predsednik suda proučava izveštaj i spise predmeta i primenjuje merila za ocenu trajanja suđenja u razumnom roku (član 4).

Posle toga, rešenjem prigovor odbija ili ga usvaja i utvrđuje povredu prava na suđenje u razumnom roku.

STRANKA ČIJI JE PRIGOVOR USVOJEN IMA PRAVO NA NAKNADU TROŠKOVA POSTUPKA PO PRIGOVORU.

Sudija i javni tužilac nemaju pravo na žalbu protiv rešenja kojim se prigovor usvaja.

~~Nalozi sudiji~~

SADRŽINA REŠENJA KOJIM SE ODLUČUJE O PRIGOVORU I NALOZI SUDIJI

Član 11.

U rešenju kojim se prigovor usvaja i utvrđuje povreda prava na suđenje u razumnom roku predsednik suda ukazuje sudiji ili javnom tužiocu na razloge zbog kojih je povređeno pravo stranke i nalaže sudiji procesne radnje koje delotvorno ubrzavaju postupak.

Istim rešenjem predsednik suda određuje i rok u kome je sudija dužan da preduzme naložene procesne radnje, a koji ne može biti kraći od 15 dana, niti duži od četiri meseca, i primeren rok u kome ga sudija izveštava o

U zavisnosti od okolnosti, a posebno ako je postupak hitan, predsednik suda može odrediti prvenstvo u odlučivanju, zatim oduzeti predmet sudiji i dodeliti ga drugom, ako je pravo stranke povređeno zbog preopterećenosti ili dužeg odsustva sudije.

Nalozi javnom tužiocu koji sprovodi istragu

Član 12.

Predsednik suda dostavlja ~~neposredno višem~~ GLAVNOM javnom tužiocu i stranci izveštaj javnog tužioca i rešenje kojim je prigovor usvojen i utvrđeno da je javni tužilac povredio pravo na suđenje u razumnom roku.

~~Neposredno viši~~ GLAVNI javni tužilac dužan je da u roku od osam dana od dana prijema rešenja donese obavezno uputstvo kojim javnom tužiocu nalaže procesne radnje koje delotvorno ubrzavaju postupak. U obaveznom uputstvu on određuje i rok u kome je javni tužilac dužan da preduzme naložene procesne radnje, a koji ne može biti kraći od 15 dana, niti duži od četiri meseca, i primeren rok u kome ga javni tužilac izveštava o preduzetim radnjama.

Obavezno uputstvo dostavlja se i predsedniku suda i stranci.

Pravo na novi prigovor

Član 13.

Stranka čiji je prigovor odbijen, a koja nije podnela žalbu, može da podnese novi prigovor kada isteknu četiri meseca od dana prijema rešenja o odbijanju

prigovora, stranka čiji je prigovor odbijen, a koja je podnela žalbu koja je odbijena kada isteknu četiri meseca od dana prijema rešenja o odbijanju žalbe, a stranka čiji je prigovor usvojen, a koja nije podnela žalbu – kada istekne pet meseci od dana prijema rešenja o usvajanju prigovora.

Stranka čija je žalba usvojena, i stranka čiji je prigovor usvojen, a žalba odbijena, mogu da podnesu novi prigovor odmah posle isteka roka u kome je sudija ili javni tužilac bio dužan da preduzme delotvorne procesne radnje.

POVERILAC KOJEM JE DOSUĐENA I ISPLAĆENA NAKNADA IMOVINSKE ŠTETE U VISINI ZAHTEVANOG POTRAŽIVANJA, NEMA PRAVO NA PODNOŠENJE NOVOG PRIGOVORA KOJI SE VODI RADI NAMIRENJA ISTOG POTRAŽIVANJA.

U SLUČAJU IZ STAVA 3. OVOG ČLANA SUD ODBACUJE PRIGOVOR.

Ograničenja prava na podnošenje novog prigovora ne važe u postupku u kome su predloženi ili određeni pritvor ili privremena mera, u izvršnom postupku i u postupku protiv maloletnika.

Stranka čiji su prigovor ili žalba odbačeni može odmah podneti novi prigovor, IZUZEV U SLUČAJU IZ STAVA 3. OVOG ČLANA.

3. Žalba i razlozi za žalbu

Član 14.

Stranka ima pravo na žalbu ako je njen prigovor odbijen ili ako predsednik suda o njemu ne odluči u roku od dva meseca od dana prijema prigovora.

Žalba može da se podnese i ako je prigovor usvojen, ali ~~neposredno~~ ~~viši~~ GLAVNI javni tužilac nije doneo obavezno uputstvo u roku od osam dana od dana prijema rešenja predsednika suda, zatim ako predsednik suda ili ~~neposredno~~ ~~viši~~ GLAVNI javni tužilac nije naložio sudiji ili javnom tužiocu procesne radnje koje delotvorno ubrzavaju postupak, ili ako sudija ili javni tužilac nije preduzeo naložene procesne radnje u roku koji mu je određen.

ŽALBA MOŽE DA SE PODNESE I AKO PREDSEDNIK SUDA U REŠENJU KOJIM JE USVOJIO PRIGOVOR I UTVRDIO POVREDU PRAVA NA SUĐENJE U RAZUMNOM ROKU NIJE ODREDIO ROK ZA PREDUZIMANJE PROCESNIH RADNJI KOJE DELOTVORNO UBRZAVAJU POSTUPAK.

Pored ostalog, žalba sadrži iste obavezne elemente kao prigovor.

Rok za žalbu

Član 15.

Ako predsednik suda nije odlučio o prigovoru, žalba se podnosi u roku od osam dana od dana kada je istekao rok od dva meseca od dana prijema prigovora.

Ako je prigovor odbijen, žalba se podnosi u roku od osam dana od dana kada je stranka primila rešenje o odbijanju prigovora.

Ako je prigovor usvojen, a stranka ima pravo na žalbu (~~član 14. stav 2~~) (ČLAN 14. ST. 2. I 3), žalba se podnosi u roku od osam dana:

1) od dana isteka roka u kome je ~~neposredno~~ ~~viši~~ GLAVNI javni tužilac bio dužan da donese obavezno uputstvo – ako se žalba podnosi zato što ~~neposredno~~ ~~viši~~ GLAVNI javni tužilac nije doneo obavezno uputstvo;

2) od dana kada je stranka primila rešenje – ako se žalba podnosi zato što predsednik suda nije sudiji naložio procesne radnje koje delotvorno ubrzavaju postupak;

2A) OD DANA KADA JE STRANKA PRIMILA REŠENJE – AKO SE ŽALBA PODNOSI ZATO ŠTO PREDSEDNIK SUDA NIJE ODREDIO ROK U KOM SE NALOŽENE PROCESNE RADNJE MORAJU PREDUZETI;

3) od dana kada je stranka primila obavezno uputstvo – ako se žalba podnosi zato što ~~neposredno viši~~ GLAVNI javni tužilac nije naložio javnom tužiocu procesne radnje koje delotvorno ubrzavaju postupak;

4) od dana isteka roka u kome je sudija ili javni tužilac bio dužan da preduzme naložene procesne radnje – ako se žalba podnosi zato što sudija ili javni tužilac nije preduzeo naložene procesne radnje u roku koji mu je određen.

Nadležnost za odlučivanje o žalbi

Član 16.

Žalba se podnosi predsedniku suda koji je odlučivao o prigovoru.

On odmah dostavlja predsedniku neposredno višeg suda žalbu i spise predmeta. Predsednik neposredno višeg suda vodi postupak po žalbi i odlučuje o njoj.

Ako postupak u kome stranka smatra da je povređeno njeno pravo na suđenje u razumnom roku vodi Vrhovni ~~kasacioni~~ sud, postupak po žalbi vodi i o žalbi odlučuje veće od tri sudije Vrhovnog ~~kasacionog~~ suda.

Predsednik neposredno višeg suda može godišnjim rasporedom poslova odrediti jednog sudiju ili više sudija da pored njega vode postupak i odlučuju o žalbama.

Odlučivanje o žalbi posle ispitnog postupka

Član 18.

Predsednik neposredno višeg suda razmatra spise predmeta i primenjuje merila za ocenu trajanja suđenja u razumnom roku (član 4).

Posle toga, rešenjem odbija žalbu i potvrđuje prvostepeno rešenje, usvaja žalbu i preinačava prvostepeno rešenje, usvaja žalbu i odlučuje o prigovoru, ili usvaja žalbu i dostavlja je nadležnom GLAVNOM javnom tužiocu (član 19).

Predsednik neposredno višeg suda može, u zavisnosti od okolnosti, a posebno ako je postupak hitan, odrediti prvenstvo u odlučivanju, zatim naložiti predsedniku suda kome je podnesen prigovor da oduzme predmet sudiji i dodeli ga drugom, ako je pravo stranke povređeno zbog preopterećenosti ili dužeg odsustva sudije.

Ako je žalba podneta zato što predsednik suda nije odlučio o prigovoru, pri donošenju rešenja kojim odlučuje o prigovoru predsednik neposredno višeg suda ima ista prava i obaveze kao predsednik suda kome je podnet prigovor (čl. 8–11).

Nalozi javnom tužiocu koji sprovodi istragu

Član 19.

~~Predsednik neposredno višeg suda koji preinači prvostepeno rešenje o odbijanju prigovora podnetog zato što stranka smatra da je njeno pravo povredio javni tužilac, i utvrdi povredu, dostavlja svoje rešenje neposredno višem javnom tužiocu od onog javnog tužioca kome se dostavlja rešenje predsednika suda o usvajanju prigovora (član 12. stav 1).~~

~~Istom javnom tužiocu predsednik neposredno višeg suda dostavlja žalbu i rešenje o usvajanju žalbe zato što predsednik suda nije o prigovoru odlučio u roku od dva meseca od prijema prigovora, ili zato što javni tužilac nije doneo obavezno uputstvo, ili zato što neposredno viši javni tužilac nije javnom tužiocu naložio procesne radnje koje delotvorno ubrzavaju postupak, ili zato što javni tužilac nije preduzeo naložene procesne radnje u roku koji mu je određen.~~

~~Javni tužilac kome je predsednik neposredno višeg suda dostavio svoje rešenje ima ista prava i obaveze kao javni tužilac kome je predsednik suda dostavio rešenje o usvajanju prigovora (član 12. stav 2).~~

Član 19.

PREDSEDNIK NEPOSREDNO VIŠEG SUDA KOJI PREINAČI PRVOSTEPENO REŠENJE O ODBIJANJU PRIGOVORA PODNETOG ZATO ŠTO STRANKA SMATRA DA JE NJENO PRAVO POVREDIO JAVNI TUŽILAC, I UTVRDI POVREDU, DOSTAVLJA SVOJE REŠENJE NEPOSREDNO VIŠEM GLAVNOM JAVNOM TUŽIOCU OD ONOG GLAVNOG JAVNOG TUŽIOCA KOME SE DOSTAVLJA REŠENJE PREDSEDNIKA SUDA O USVAJANJU PRIGOVORA (ČLAN 12. STAV 1).

ISTOM GLAVNOM JAVNOM TUŽIOCU PREDSEDNIK NEPOSREDNO VIŠEG SUDA DOSTAVLJA ŽALBU I REŠENJE O USVAJANJU ŽALBE ZATO ŠTO PREDSEDNIK SUDA NIJE O PRIGOVORU ODLUČIO U ROKU OD DVA MESECA OD PRIJEMA PRIGOVORA, ILI ZATO ŠTO GLAVNI JAVNI TUŽILAC NIJE DONEO OBAVEZNO UPUTSTVO, ILI ZATO ŠTO NEPOSREDNO VIŠI GLAVNI JAVNI TUŽILAC NIJE JAVNOM TUŽIOCU NALOŽIO PROCESNE RADNJE KOJE DELOTVORNO UBRZAVAJU POSTUPAK, ILI ZATO ŠTO JAVNI TUŽILAC NIJE PREDUZEIO NALOŽENE PROCESNE RADNJE U ROKU KOJI MU JE ODREĐEN.

GLAVNI JAVNI TUŽILAC KOME JE PREDSEDNIK NEPOSREDNO VIŠEG SUDA DOSTAVIO SVOJE REŠENJE IMA ISTA PRAVA I OBAVEZE KAO GLAVNI JAVNI TUŽILAC KOME JE PREDSEDNIK SUDA DOSTAVIO REŠENJE O USVAJANJU PRIGOVORA (ČLAN 12. STAV 2).

Ostala pravila o postupku po žalbi i rok za odlučivanje po žalbi

Član 20.

Žalba se ne dostavlja na odgovor, a usmena rasprava se ne održava.

U POSTUPKU PO ŽALBI PRIMENJUJU SE ODREDBE ČLANA 7. ST. 2 – 4. I ČLANA 10. STAV 3. OVOG ZAKONA.

Na ostala pitanja shodno se primenjuje zakon kojim se uređuje vanparnični postupak.

Predsednik neposredno višeg suda dužan je da odluči o žalbi u roku od 30 dana od dana prijema žalbe.

Nadležni GLAVNI javni tužilac (član 19) dužan je da donese obavezno uputstvo u roku od osam dana od dana kada mu je predsednik neposredno višeg suda dostavio rešenje o preinačenju ili rešenje kojim se žalba usvaja.

Stvarna i mesna nadležnost sudova

Član 28.

Za odlučivanje po tužbi ~~mesno je nadležan~~ ISKLJUČIVO JE MESNO NADLEŽAN osnovni sud na čijem području tužilac ima prebivalište, boravište ili sedište.

~~Ako tužilac nema prebivalište, boravište ili sedište u Republici Srbiji, mesno je nadležan osnovni sud koji ima sedište u mestu sedišta suda koji je utvrdio povredu prava na suđenje u razumnom roku.~~

AKO TUŽILAC NEMA PREBIVALIŠTE, BORAVIŠTE ILI SEDIŠTE U REPUBLICI SRBIJI, ISKLJUČIVO JE MESNO NADLEŽAN OSNOVNI SUD KOJI IMA SEDIŠTE U MESTU SEDIŠTA SUDA KOJI JE UTVRDIO POVREDU PRAVA NA SUĐENJE U RAZUMNOM ROKU, A AKO TIH SUDOVA IMA DVA ILI VIŠE TUŽBA SE MOŽE PODNETI BILO KOM OD TIH SUDOVA.

9. Isplata novčanog obeštećenja i naknade imovinske štete

Član 32.

Novčano obeštećenje i naknadu imovinske štete isplaćuje sud ili javno tužilaštvo koji su povredili pravo na suđenje u razumnom roku.

ROK ZA DOBROVOLJNU ISPLATU NOVČANOG OBEŠTEĆENJA I NAKNADE IMOVINSKE ŠTETE IZ STAVA 1. OVOG ČLANA JE ČETIRI MESECA OD DANA PRAVOSNAŽNOSTI PRESUDE.

U POSTUPKU NAMIRENJA NOVČANOG OBEŠTEĆENJA I NAKNADE IMOVINSKE ŠTETE NE PRIMENJUJE SE ČLAN 368. ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU I ČLAN 300. ST. 5. I 6. ZAKONA O IZVRŠENJU I OBEZBEĐENJU.

IZJAVA O USKLAĐENOSTI PROPISA SA PROPISIMA EVROPSKE UNIJE

1. Ovlašćeni predlagač propisa: Vlada
Obrađivač: Ministarstvo pravde

2. Naziv propisa

Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o zaštiti prava na suđenje u razumnom roku

Draft Law on Amendments and Additions to the Law on the Protection of the Right to Trial in a Reasonable Time

3. Usklađenost propisa sa odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane, i Republike Srbije sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Sporazum),:

a) Odredba Sporazuma koja se odnose na normativnu sadržinu propisa,

Naslov VII. – PRAVOSUĐE, SLOBODE I BEZBEDNOST, u okviru kojeg je član 80 - Jačanje institucija i vladavine prava

b) Prelazni rok za usklađivanje zakonodavstva prema odredbama Sporazuma,

Odredbama Sporazuma nije dat poseban rok za usklađivanje, već se usklađivanje vrši u skladu sa opštim rokom u skladu sa članom 72. Sporazuma.

v) Ocena ispunjenosti obaveze koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma,

U potpunosti ispunjava.

g) Razlozi za delimično ispunjavanje, odnosno neispunjavanje obaveza koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma,

d) Veza sa Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije.

/-

4. Usklađenost propisa sa propisima Evropske unije:

a) Navođenje odredbi primarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima,

b) Navođenje sekundarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima,

v) Navođenje ostalih izvora prava Evropske unije i usklađenost sa njima,

g) Razlozi za delimičnu usklađenost, odnosno neusklađenost,

d) Rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti propisa sa propisima Evropske unije.

- /

5. Ukoliko ne postoje odgovarajuće nadležnosti Evropske unije u materiji koju reguliše propis, i/ili ne postoje odgovarajući sekundarni izvori prava Evropske unije sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost treba obrazložiti tu činjenicu. U ovom slučaju, nije potrebno popunjavati Tabelu usklađenosti propisa. Tabelu usklađenosti nije potrebno popunjavati i ukoliko se domaćim propisom ne vrši prenos odredbi sekundarnog izvora prava Evropske unije već se isključivo vrši primena ili sprovođenje nekog zahteva koji proizilazi iz odredbe sekundarnog izvora prava (npr. Predlogom odluke o izradi strateške procene uticaja biće sprovedena obaveza iz člana 4. Direktive 2001/42/EZ, ali se ne vrši i prenos te odredbe Direktive).

- Ne postoje propisi Evropske unije sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost.

6. Da li su prethodno navedeni izvori prava Evropske unije prevedeni na srpski jezik?

- /

7. Da li je propis preveden na neki službeni jezik Evropske unije?

- Ne

8. Učešće konsultanata u izradi propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti.

- /